

Sådan er reglerne

Denne oversigt giver overblik over gældende regler for røg- og nikotinfri skoletid i grundskolen. Den fungerer som et redskab for skoler, der arbejder med, at reglerne overholdes i praksis herunder beskrivelse af hvilke pædagogiske og regelbaserede tiltag, der kan og må anvendes. Materialet indeholder desuden KL's anbefalinger til en holdbar nikotinpolitik

Hvad betyder røg- og nikotinfri skoletid?

Elever må ikke anvende tobaks- og nikotinprodukter i hele skoletiden. Skoletiden omfatter her:

- Undervisning og pauser/frikvarterer
- Skemalagte eller på anden vis fastlagte aktiviteter – herunder fjernundervisning, brobygning, introduktionskurser mv.
- Pauser brugt uden for skolens område (fx hvis elever har udgangstilladelse i et frikvarter)
- Transport i skoleregion (fx mellem undervisningssteder)
- Lejrture, ekskursioner, hytteture og skolerejser i ind- og udland

Røg- og nikotinfri matrikel

- For medarbejdere gælder desuden lovgivningen om røg- og nikotinfri matrikel, som omfatter hele skolens område. Reglerne gælder også for alle øvrige personer, der færdes eller opholder sig på skolens område

Det er skolelederens ansvar, at lovgivningen overholdes

Dette indebærer bl.a.:

- Skolen har pligt til at oplyse elever og forældre om, at det ikke er tilladt for elever at anvende tobaksvarer, tobakssurrogater (fx nikotinposer) urtebaserede rygeprodukter eller elektroniske cigaretter (med og uden nikotin) i skoletiden herunder om konsekvenser for overtrædelse
- Skolen har pligt til at oplyse medarbejdere, forældre og øvrige personer om, at det ikke er tilladt at anvende ovenstående produkter på skolens matrikel
- Skolen skal ved hvert skoleårs begyndelse oplyse elever og forældre om skolens ordensregler, herunder regler om tilbageholdelse af oplyste tobaks- og nikotinprodukter

Håndtering af røg- og nikotinfri skoletid

Skolens håndtering af røg- og nikotinfri skoletid skal ske inden for rammerne af skolens ordensregler og gældende lovgivning, hvor følgende kan fremhæves:

Tilbageholdelse og opbevaring:

- Skolen skal konkret vurdere, hvor længe et tilbageholdt tobaks- eller nikotinprodukt skal opbevares, ud fra et proportionalitetsprincip, fx elevens alder og eventuelle tidligere påtaler
- Regler om tilbageholdelse af tobaks- og nikotinprodukter skal fremgå af skolens ordensregler
- Der er ikke krav om at inddrage forældrene, når skolen tilbageholder et tobaks- eller nikotinprodukt, men som led i det generelle skole-hjem-samarbejde kan det være relevant at indgå i dialog med forældrene

Skolen og medarbejdere må:

- Tilbageholde tobaks- og nikotinprodukter fx på kontoret, hvis dette fremgår af skolens ordensregler. Det skal samtidig fremgå, hvornår tilbageholdte produkter kan udleveres igen
- Kontakte elev og/eller forældre hvis brugen af nikotin- og tobaksprodukter, giver anledning til bekymring for elevens trivsel – også hvis der er tvivl om eleven bruger nikotin. For mere information, se materialet Fakta om nikotin
- Indgå i dialog med elev og forældre om baggrunden for elevens handling
- I særlige tilfælde kan skolen overveje midlertidig udelukkelse fra undervisningen, hvis eleven trods forudgående samtale, påtale eller advarsel fortsat ikke overholder skolens ordensregler
- I særlige tilfælde overveje, om der er behov for en underretning efter Barnets Lov på baggrund af bekymring for elevens sundhed og udvikling

Skolen og medarbejdere må ikke:

- Bortskaffe eller destruere elevers tobaks- og nikotinprodukter
- Kropsvisitere elever
- Undersøge/åbne tasker, lommer eller elevskabe ved tvivl om brug eller besiddelse af tobaks- og nikotinprodukter

KL anbefaler:

Udarbejd en nikotinpolitik

- Udarbejd en nikotinpolitik om skolens håndtering af røg- og nikotinfri skoletid
- Hent inspiration fra KL's materialer, herunder en videofacileret workshop for medarbejdergruppen og en guide med 5 trin til udarbejdelse af skolens nikotinpolitik. Find materialerne her: www.kl.dk/nikotinfri

Styrk fælles ansvar for røg- og nikotinfri skoletid

- Undersøg, om skolen, ud over den lovpligtige røg- og nikotinfrie matrikel, også kan indføre røg- og nikotinfri arbejdstid, så medarbejderne er røg- og nikotinfrie i hele arbejdstiden. Alle voksne og elever er rollemønstre for en social kultur, der ikke er orienteret mod tobak og nikotin
- Inddrag elever i forankringen af skolens nikotinpolitik, så de får medejerskab til en røg- og nikotinfri skolekultur
- Inddrag medarbejdere i udarbejdelsen og håndteringen af skolens nikotinpolitik, da fælles fodslag og ensartet håndtering styrker skolens arbejde med røg- og nikotinfri skoletid. Brug KL's videofacilerede workshop for medarbejdergruppen
- Inddrag forældre i udarbejdelsen af skolens nikotinpolitik, herunder involvering af skolebestyrelsen
- Understøt røg- og nikotinfri skoletid med forebyggende undervisningsmaterialer til eleverne. Kræftens Bekæmpelse og Sundhedsstyrelsen har udarbejdet materialer som findes her:
Kræftens Bekæmpelse: www.cancer.dk/skole/undervisningsmaterialer/alkohol-roeg-nikotin/
Sundhedsstyrelsen: www.sst.dk/nikotin

Vigtigt at huske!

- Skolen må kun tilbageholde tobaks- og nikotinprodukter, hvis dette fremgår af skolens ordensregler
- Fælles fodslag og ensartet håndtering blandt medarbejdere styrker skolens arbejde med røg- og nikotinfri skoletid
- Inddragelse af elever, medarbejdere og forældre i forankringen af skolens nikotinpolitik styrker medejerskabet

Følgende love danner grundlag for denne oversigt:

- Lov om røgfri miljøer (§ 5 om tilgængelig rygepolitik for medarbejdere, § 7 om røg- og nikotinfri matrikel, § 7 a om røg- og nikotinfri skoletid for elever og § 23 om arbejdsgivers ansvar for overholdelse af reglerne i lov om røgfri miljøer)
- Lov om elektroniske cigaretter (kapitel 2 om anvendelse af elektroniske cigaretter med eller uden nikotin i skoletiden og på skolens matrikel og § 18 b om gældende regler vedr. besiddelse m.v. af ulovlige elektroniske cigaretter og genopfyldningsbeholdere med nikotin)
- Lov om tobaksvarer (§ 18 a om gældende regler vedr. besiddelse m.v. af ulovlige tobakssurrogater)
- Bekendtgørelse om fremme af god orden i folkeskolen (ordensbekendtgørelsen)
- Folkeskoleloven (§ 44, stk. 5 om fastsættelse af skolens ordensregler og værdiregelsæt)

